

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

DOAMNA BRANICAN

Ilustrații de L. Benett

Traducere de Anca Irina Ionescu

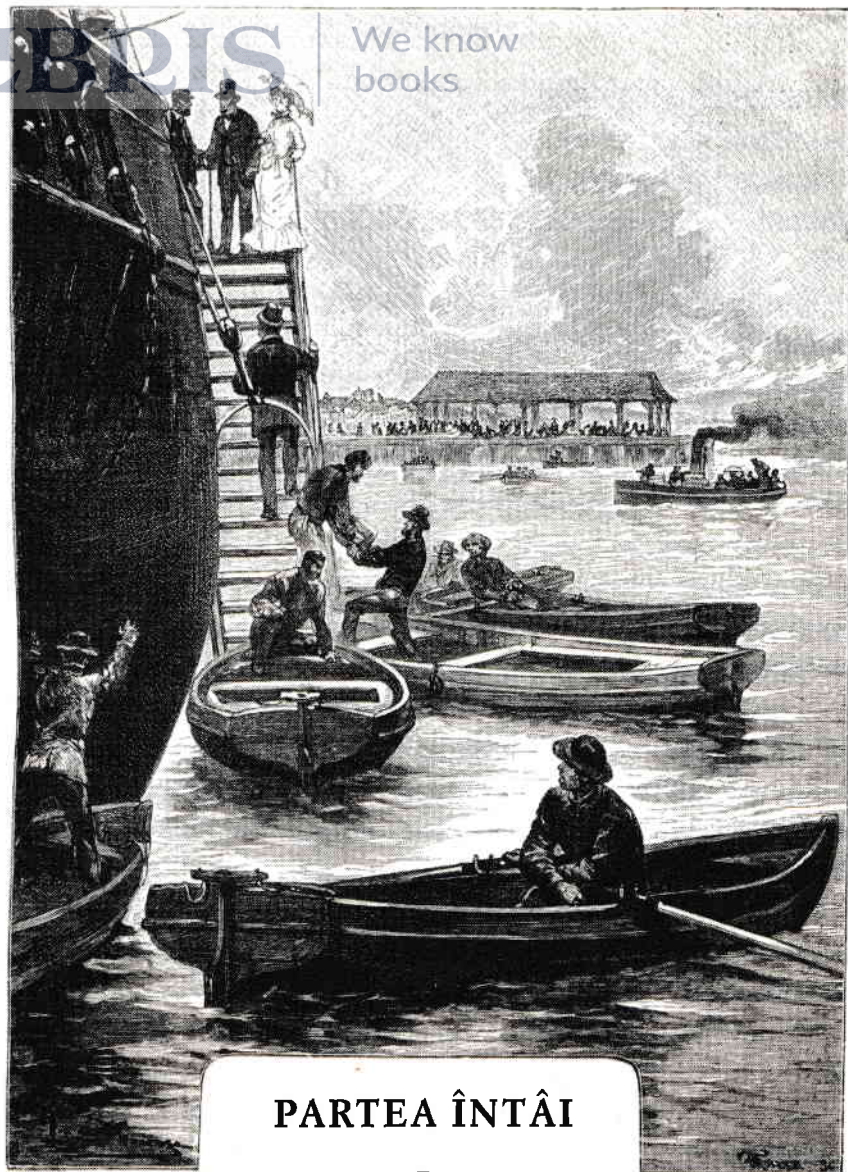

LITERA
București

PARTEA ÎNTÂI

I. Franklin	5
II. <i>Situație de familie</i>	18
III. <i>Prospect House</i>	28
IV. <i>La bordul vasului Boundary</i>	40
V. <i>Trei luni mai târziu</i>	51
VI. <i>Sfârșitul unui an trist</i>	63
VII. <i>Întâmplări diverse</i>	74
VIII. <i>O situație dificilă</i>	86
IX. <i>Dezvăluiri</i>	97
X. <i>Pregătiri</i>	109
XI. <i>Prima campanie în Malaezia</i>	116
XII. <i>Încă un an</i>	131
XIII. <i>Campania din Marea Timor</i>	144
XIV. <i>Insula Browse</i>	157
XV. <i>Epava vie</i>	175
XVI. <i>Harry Felton</i>	187
XVII. <i>Da sau nu</i>	195

I. <i>În largul mării</i>	205
II. <i>Godfrey</i>	217
III. <i>O pălărie istorică</i>	232
IV. <i>Trenul de Adelaide</i>	243
V. <i>Prin Australia de Sud</i>	256
VI. <i>O întâlnire neașteptată</i>	270
VII. <i>Urcând spre nord</i>	284
VIII. <i>Dincolo de Alice Springs</i>	301
IX. <i>Jurnalul doamnei Branican</i>	314
X. <i>Alte câteva pasaje</i>	328
XI. <i>Indicii și incidente</i>	343
XII. <i>Ultimele eforturi</i>	359
XIII. <i>La tribul inda</i>	370
XIV. <i>Jocul lui Len Burker</i>	384
XV. <i>Ultima tabără</i>	394
XVI. <i>Deznodământ</i>	403

PARTEA ÎNTÂI

I

FRANKLIN

Există două șanse de a nu-ți mai vedea niciodată prietenii de care te desparti când pleci într-o călătorie lungă: ai putea să nu-i mai găsești la întoarcere pe cei care au rămas; cei care au plecat s-ar putea să nu se mai întoarcă niciodată. Dar, în dimineața zilei de 15 martie 1875, marinarilor

de la bordul navei *Franklin*, care făceau ultimele pregătiri înainte de plecare, nu le păsa deloc de aceste posibilități.

În acea zi, John Branican, căpitan pe nava *Franklin*, era pe cale să părăsească portul din San Diego, California, pentru o călătorie prin apele Pacificului de Nord.

Frumoasa navă *Franklin*, care avea o greutate de nouă sute de tone, era echipată ca o goeletă cu trei catarge, cu o mulțime de brigantine, focuri și săgeți, gabiere și un arboret pe catargul din față. Foarte înaltă la pupa, ușor lăsată în jos din cauza încărcăturii cu prora făcută să taie apa la o viteză sub un unghi foarte fin, cu catargele puțin înclinate și perfect paralele, cu tachelajul din fir galvanizat, la fel de rigid ca și cum ar fi fost confecționat din bare de metal, era tipul cel mai modern al acestor elegante clipere, datorită cărora America de Nord are un avantaj atât de important pentru marele comerț și care concurează ca viteză cu cele mai bune vapoare ale flotei sale comerciale.

Franklin era în același timp perfect construit și admirabil condus, astfel încât niciunul dintre membrii echipajului lui nu ar fi acceptat să se îmbarce pe orice altă navă – chiar dacă ar fi primit un salariu mai mare. Acum porneau cu toții în călătorie cu inima plină de încredere – aveau o navă bună și un căpitan destoinic.

Franklin era în ajunul plecării în prima sa cursă lungă pentru Casa William H. Andrew din San Diego. Urma să ajungă la Calcutta prin Singapore, cu o încărcătură de bunuri fabricate în America și să aducă înapoi într-unul dintre porturile de pe coasta californiană un transport din India.

Căpitanul John Branican era un tânăr de douăzeci și nouă de ani. Avea o fizionomie atrăgătoare, dar hotărâtă, cu trăsături marcate de o energie rară și poseda în cel mai înalt grad curajul moral, superior curajului fizic – curajul „celor două ore de după miezul nopții“, cum spunea Napoleon, al omului care face față neprevăzutului și nu se pierde cu firea în niciun moment. Chipul lui era mai mult deosebit decât frumos, avea părul aspru, ochii animați de o privire vie și sinceră, care țâșnea ca o săgeată din pupilele negre. Cu greu ne-am fi putut imagina la un bărbat de vârsta lui o constituție mai robustă și membre mai puternice. Îi simțeau puterea în modul

viguros cum strângea mâna, ceea ce indica ardoarea sângelui și forța mușchilor. Un punct asupra căruia se cuvine să insistăm este acela că în acest corp de fier se adăpostea sufletul unei ființe bune și generoase, gata să își sacrifice viața pentru semenii săi. John Branican avea temperamentul acelor salvatori al căror sânge-rece le permite să facă acte de eroism fără ezitare. Dăduse dovezi în acest sens de timpuriu. Într-o zi, în mijlocul gheții sparte din golf, într-o altă zi, la bordul unei bărci răsturnate, salvase câțiva copii, pe când era el însuși copil. Mai târziu, nu și-a dezmințit instinctele de devotament care îi marcaseră tinerețea.

De câțiva ani, John Branican își pierduse tatăl și mama și se căsătorise cu Dolly Starter, o orfană provenind dintr-una dintre cele mai bune familii din San Diego. Zestrea ei modestă era în concordanță cu situația nu mai puțin modestă a tânărului marinăr, simplu locotenent la bordul unei nave comerciale. Dar existau motive să credem că Dolly avea să moștenească într-o zi un unchi foarte bogat, Edward Starter, care trăia la țară, în partea cea mai sălbatică și mai puțin accesibilă a statului Tennessee. Între timp, cei doi, ba chiar trei, pentru că în primul an de căsătorie apăruse micuțul Walter, alintat Wat, trebuiau să-și asigure existența. De aceea, John Branican – și soția lui înțelesese acest lucru – nu se putea gândi să renunțe la profesia de marinăr. Mai târziu avea să vadă ce va face când îi va reveni moștenirea sau în cazul în care s-ar fi îmbogățit lucrând în serviciul Casei Andrew. În plus, tânărul a făcut repede carieră. După cum vom vedea, el a devenit căpitan de cursă lungă la o vârstă la care majoritatea colegilor săi erau doar secunzi sau locotenenți la bordul navelor comerciale. Dacă abilitățile lui justificau acest lucru, promovarea s-a datorat, de asemenea, anumitor circumstanțe care au atras pe bună dreptate atenția asupra sa.

Într-adevăr, John Branican era cunoscut în San Diego, precum și în diversele porturi de pe coasta Californiei. Se evidențiasse nu numai printre colegii marinari, dar și printre comercianții și armatorii din Uniune.

Cu câțiva ani înainte, o goeletă peruană, *Sonora*, eșuase la intrarea în Coronado Beach, și echipajul ar fi fost pierdut, dacă nu se stabilea o comunicare între navă și uscat. Dar să transporti o linie de ancorare printre valurile brizante însemna să-ți riști de o sută de ori viața. John Branican nu a ezitat. S-a aruncat în mijlocul valurilor care se spărgeau cu o violență

John Branican s-a aruncat în mijlocul valurilor...

extremă, s-a rostogolit peste recife, iar apoi a fost adus înapoi la țărm de un reflux teribil.

În fața pericolelor pe care a vrut să le înfrunte din nou, fără să-i pese că-și riscă viața, au încercat să-l rețină. S-a împotrivit, s-a repezit spre goeletă, a reușit să ajungă la ea și datorită lui oamenii de pe *Sonora* au fost salvați.

Un an mai târziu, în timpul unei furtuni care se dezlănțuise la cinci sute de mile în largul Pacificului de Vest, John Branican a avut din nou

ocazia de a arăta ce se poate aștepta de la el. Era locotenent la bordul navei *Washington*, al cărui căpitan tocmai fusese smuls de un val violent, împreună cu jumătate din echipaj. Rămas la bordul navei doar cu câțiva marinari, majoritatea răniți, preluase comanda vasului *Washington*, care nu mai avea cârmă. A reușit să-l stăpânească ajutându-se de catargele de avarie și să-l aducă înapoi în portul San Diego. Această carcasă abia manevrabilă, care conținea o încărcătură în valoare de peste cinci sute de mii de dolari, aparținea tocmai Casei Andrew.

De ce primire s-a bucurat tânărul marinăr când nava a ancorat în portul San Diego! Deoarece evenimentele de pe mare îl făcuseră căpitan, toată lumea a fost de acord să i se confirme acest rang.

Casa Andrew i-a oferit comanda vasului *Franklin*, pe care tocmai îl construise. Locotenentul a acceptat, pentru că se simțea capabil să îl comande și avea de unde să aleagă pentru a-și recruta echipajul, de atât de multă încredere se bucura. Acestea erau condițiile în care *Franklin* urma să plece în călătoria inaugurală sub comanda lui John Branican.

Această plecare a fost un eveniment pentru oraș. Casa Andrew era pe bună dreptate considerată drept una dintre cele mai onorabile din San Diego. Era cunoscută datorită legăturilor sigure și de încredere pe care le stabilea și condusă de mâna iscusită a domnului William Andrew. Acest vrednic armator era mai mult decât prețuit, era iubit. Comportamentul lui față de John Branican a fost aplaudat în unanimitate.

Prin urmare, nu este deloc de mirare că, în cursul dimineții de 15 martie, un număr mare de spectatori – adică o mulțime de prieteni ai tânărului căpitan, atât cunoscuți, cât și necunoscuți, se înghesuiau pe cheiurile de la Pacific Coast Steamship, ca să salute vasul cu un ultim „Ura!”.

Echipajul de pe *Franklin* era format din doisprezece oameni, inclusiv șeful de echipaj, toți marinari încercați, înregistrați în portul San Diego, încântați și mulțumiți să servească sub comanda lui John Branican. Secundul de pe navă era un ofițer excelent, pe nume Harry Felton. Deși era cu cinci sau șase ani mai mare decât căpitanul său, nu se simțea ofensat că trebuie să servească sub comanda lui și nici nu-l invidia pentru funcția care îl făcea superiorul său. În mintea lui, John Branican merita această poziție. Amândoi navigaseră împreună înainte și se apreciau unul pe altul. De altfel,

ceea ce făcea William Andrew era bine făcut. Harry Felton și oamenii săi îi erau devotați trup și suflet. Cei mai mulți dintre ei mai lucraseră deja pe unele dintre navele lui. Erau ca o familie de ofițeri și marinari – o familie numeroasă, atașată de șefii ei, care reprezenta personalul maritim și care creștea în mod constant pe măsură ce creștea și prosperitatea casei.

Putem spune că echipajul de pe *Franklin* începea această nouă campanie fără nicio teamă, ba chiar cu entuziasm. Tați, mame și rude veniseră acolo pentru a-și lua rămas-bun, dar așa cum li se spune oamenilor pe care urmează să-i revedem: „Bună dimineața și pe curând, nu-i așa?“ Era vorba, de fapt, de o călătorie de șase luni, o simplă traversare, din California până în India, o călătorie dus-întors de la San Diego la Calcutta, și nu de una dintre acele expediții comerciale sau de explorare, când o navă pleacă pentru mai mulți ani pe cele mai periculoase mări din ambele emisfere. Acești marinari mai făcuseră multe călătorii, iar familiile lor asistaseră la plecări mai îngrijorătoare.

Acum, pregătirile pentru plecare se apropiau de sfârșit. *Franklin*, ancorat în mijlocul portului, fusese deja eliberat de celelalte nave, al căror număr atestă importanța navigației din San Diego. Din locul în care se afla, nava cu trei catarge nu avea nevoie de asistența unui remorcher pentru a ieși în larg. De îndată ce se va ridica ancora, va fi suficient să-și deschidă pânzele și o briză blândă o va împinge rapid afară din golf, fără a fi nevoie să se schimbe direcția de navigare. Căpitanul John Branican nu și-ar fi putut dori o vreme mai favorabilă, un vânt mai ușor de controlat pe suprafața mării, care scânteia sub razele soarelui în largul Insulelor Coronado.

În acel moment – era ora zece dimineața – toți membrii echipajului se aflau la bord. Niciunui marinari nu-i mai era permis să se întoarcă la țărm, și se poate spune că pentru ei călătoria începuse. Câteva bărci din port, ancorate la scara de la tribord, îi așteptau pe cei care doriseră să-și mai îmbrățișeze încă o dată rudele și prietenii. Aceste ambarcațiuni îi vor duce înapoi la chei, de îndată ce *Franklin* va ridica pânzele. Cu toate că mările sunt scăzute în bazinul Pacificului, era mai bine să plece în timpul refluxului, care avea să înceapă în curând.

Dintre vizitatori, merită să-i menționăm pe șeful casei de comerț, domnul William Andrew, și pe doamna Branican, urmată de doica micuțului

Wat. Erau însoțiți de domnul Len Burker și de soția acestuia, Jane Burker, verișoară primară cu doamna Branican. Secundul vasului, Harry Felton, nu avea familie și nu avea pe nimeni de la care să-și ia rămas-bun. Urările de bine ale domnului William Andrew nu i-au lipsit și nici nu-și dorea mai mult, cu atât mai mult cu cât soția căpitanului Branican le-a adăugat și ea pe ale ei.

Harry Felton stătea la proră, unde o jumătate de duzină de oameni începuseră să vireze ancora la cabestan. Se auzeau deja cârligele care se loveau cu un zgomot metalic. Ancora lui *Franklin* era deja trasă înăuntru încetul cu încetul, iar lanțul ei zornăia peste scripeți. Ghidonul, cu inițialele Casei Andrew, plutea în vârful catargului principal, în timp ce drapelul american, întins de briză până la cornul brigantinei, își desfășura pânza cu dungi și stelele statelor federale. Pânzele desfășurate erau gata să fie ridicate, de îndată ce nava va lua puțin avânt, împinsă de trincheti și de focuri.

Pe puntea superioară, fără a scăpa din ochi detaliile manevrelor de plecare, John Branican primea ultimele recomandări ale domnului William Andrew, referitoare la conosamentul încărcăturii de pe *Franklin*. Apoi, armatorul i l-a înmănat tânărului căpitan, adăugând:

– Dacă circumstanțele te obligă să îți schimbi traseul, John, fă ce este mai bine pentru interesele noastre și trimite-mi vești din primul loc unde ajungeți. Poate că *Franklin* se va opri într-una din insulele din Filipine, căci nu ai intenția să străbați trecătoarea Torres?

– Nu, domnule Andrew, a spus căpitanul John, nu intenționez să mă aventurez cu *Franklin* în mările periculoase din nordul Australiei. Traseul meu trebuie să fie Hawaii, Insulele Mariane, Mindanao din Insulele Celebes, strâmtoarea Mahkassar, pentru a ajunge la Singapore prin Marea Java. Iar de aici la Calcutta, drumul este foarte bine marcat. Nu cred, așadar, că acest traseu poate fi modificat de ceva peste care voi da în vestul Pacificului. Dacă totuși trebuie să-mi telegrafiați un ordin important, vă rog să-l trimiteți fie la Mindanao, unde s-ar putea să mă opresc, fie la Singapore, unde voi ancora în mod sigur.

– În regulă, John. La rândul dumitale, să mă anunți în cel mai scurt timp posibil care este prețul mărfurilor în Calcutta. S-ar putea ca acesta să

mă faci să-mi schimb intențiile cu privire la încărcătura lui *Franklin* pentru drumul de întoarcere.

– Cu siguranță, domnule Andrew, așa voi face, a răspuns John Branican.

În acest moment, Harry Felton s-a apropiat și a spus:

– Ancora e sus, domnule căpitan.

– Și refluxul?

– Începe să se simtă.

– Drum bun!

Apoi, adresându-se lui William Andrew, căpitanul John, plin de recunoștință, a repetat:

– Încă o dată, domnule Andrew, vă mulțumesc că mi-ați încredințat comanda lui *Franklin*. Sper să vă pot justifica încrederea...

– Nu mă îndoiesc de asta, John, a răspuns William Andrew, și nu aș fi putut să pun afacerile casei mele în mâini mai bune!

Armatorul i-a strâns cu putere mâna tânărului căpitan și s-a dus în spatele punții.

Doamna Dolly Branican, urmată de doică și de copil, venise la soțul ei, împreună cu domnul și doamna Burker. Momentul despărțirii era iminent. Căpitanului John Branican nu-i mai rămânea decât să-și ia rămas-bun de la soție și de la familia sa.

Dolly se căsătorise doar de doi ani, iar copilașul ei avea numai nouă luni. Deși această despărțire îi provoca o tristețe profundă, nu voia să lase să se vadă nimic și își stăpânea bătăile inimii. Verișoara ei, Jane, o fire slabă și fără energie, nu-și putea ascunde emoția. Era foarte atașată de Dolly, la care de multe ori găsisese alinare în urma durerii provocate de caracterul irascibil și violent al soțului ei. Dar, dacă Dolly își ascundea grijile, Jane nu ignora faptul că le trăia în toată intensitatea lor. Fără îndoială, căpitanul John trebuia să se întoarcă peste șase luni, dar, la urma urmei, era o despărțire – prima de când se căsătoriseră – și dacă ea era destul de puternică pentru a-și reține lacrimile, se poate spune că Jane plângea și pentru ea. Cât despre Len Burker, acest bărbat căruia nicio emoție duioasă nu-i înmuiase vreodată privirea, stătea cu ochii uscați, cu mâinile în buzunare și, distras de la scenă de cine știe ce gânduri, se plimba înapoi și încolo. Evident, nu

împărtășea câtuși de puțin sentimentele de afecțiune care îi aduseseră pe vizitatori în număr atât de mare pe nava care se pregătea de plecare.

Căpitanul John a luat în palmele sale ambele mâini ale soției sale, a tras-o aproape de el și i-a spus cu glas tandru:

– Dragă Dolly, am să plec... Absența mea nu va fi lungă... În câteva luni, mă vei revedea... Am să te revăd, draga mea Dolly... Nu-ți fie frică!... Pe nava mea, cu echipajul meu, de ce ar trebui să ne temem de pericolele de pe mare? Fii tare, așa cum trebuie să fie o soție de marinar... Când mă voi întoarce, micuțul nostru Wat va avea 15 luni... Va fi băiat mare... Va vorbi, și primul cuvânt pe care îl voi auzi când mă voi întoarce...

– Va fi numele tău, John! a continuat Dolly. Numele tău va fi primul cuvânt pe care i-l voi spune! Vom vorbi despre tine amândoi mereu! Dragul meu John, scrie-mi de fiecare dată când ai posibilitatea... Cu ce nerăbdare voi aștepta scrisorile tale! Și spune-mi tot ce faci, tot ce dorești să faci... Să simt cum amintirea mea se amestecă cu toate gândurile tale...

– Da, dragă Dolly, o să-ți scriu... Te voi ține la curent cu călătoria... Scrisorile mele vor fi ca un jurnal de bord, în plus și cu toată iubirea mea!

– Ah, John, sunt geloasă pe această mare care te duce atât de departe!... Cum îi invidiez pe cei care se iubesc și pe care nimic nu îi desparte în viață! Dar nu... Nu am dreptul să gândesc așa...

– Draga mea soție, te rog, spune-ți că plec de dragul copilului nostru... și de dragul tău... ca să vă asigur bunăstarea și fericirea!... Dacă speranțele noastre se vor împlini într-o bună zi, nu ne vom mai despărți niciodată!

În acest moment, Len Burker și Jane s-au apropiat. Căpitanul John s-a întors spre ei:

– Dragul meu Len, a spus el, și-i încredințez pe soția mea și pe fiul meu. Vi-i încredințez pentru că sunteți singurele rude pe care le mai au în San Diego!

– Contează pe noi, John, a adăugat Len Burker, încercând să-și atenueze asprimea vocii. Jane și cu mine suntem aici... Dolly nu va duce lipsă de îngrijire...

– Și nici de consolare, a adăugat doamna Burker. Știi bine cât de mult te iubesc, draga mea Dolly! Ne vom vedea des. Voi veni în fiecare zi să stau câteva ore cu tine... Vom vorbi despre John...

– Da, Jane, a spus doamna Branican, și nu voi înceta să mă gândesc la el!

Harry Felton a venit să întrerupă din nou conversația:

– Domnule căpitan, a spus el, a venit timpul...

– Bine, Harry, a încuviințat John Branican. Ridicați focul mare și brigantina.

Secundul a plecat să execute ordinele, care semnalau plecarea imediată.

– Domnule Andrew, i s-a adresat tânărul căpitan armatorului, barca vă va conduce la țarm împreună cu soția mea și cu rudele acesteia, de îndată ce...

– Imediat, John, a răspuns domnul William Andrew, și încă o dată drum bun!

– Da! Drum bun! au repetat și ceilalți vizitatori care începeau să coboare în ambarcațiunile acostate la tribordul lui *Franklin*.

– La revedere, Len!... La revedere, Jane! a spus John și le-a strâns mâinile amândurora.

– Și tu, draga mea Dolly, pleacă!... Trebuie!...

Și, într-adevăr, brigantina și focul imprimau un ușor ruliu vasului, în timp ce mateloții cântau:

Și iată că una,

Și ce frumoasă!

Una se duce, pleacă!

Și două revin!

Iată sunt două,

Două frumoase!

Și două pleacă, trei se întorc, ce bine...

Și tot așa mai departe.

Între timp, căpitanul John o condusese pe soția sa și, când să pună piciorul pe scară, simțind că nu este în stare să rostească nicio vorbă după cum nici ea nu putea să-i răspundă, a strâns-o tare la piept.